

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-05-22

Ärendenummer AVO-2025-01051

Handläggare

David Altsäter

Annelie Johansson

Telefon: 031-3660465

E-post: david.altsater@aldrevardomsorg.goteborg.se

Insatser utan individuell behovsprövning

Förslag till beslut

1. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden beslutar att nämnden ska tillhandahålla insatser utan individuell behovsprövning från och med den 1 juli 2025 inom ramen för nämndens ansvar enligt nämndens reglemente.
2. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden fastställer utbud och undantag avseende dokumentationskrav för dessa insatser enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.
3. Äldre samt vård- och omsorgsnämnden fastställer villkor för insatsen Klubb Vega från övergången till kommunal regi enligt tjänsteutlåtandets bilaga 1.

Sammanfattning

För att öka tillgänglighet till socialtjänstens insatser samt att kunna fokusera mer på förebyggande arbete kan kommunen enligt den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft den 1 juli 2025, erbjuda insatser utan individuell behovsprövning. Det innebär att enskilda ska kunna få vissa insatser utan att först bli föremål för utredning och bedömning i en utsträckning som inte tidigare var möjlig. Socialnämnden ges därmed befogenhet att besluta att en eller flera insatser ska tillhandahållas utan föregående individuell behovsprövning.

Genomförande av insatser utan behovsprövning omfattas av socialtjänstlagens krav på dokumentation. En socialnämnd kan dock besluta om undantag från dokumentation om enskildas personliga förhållanden vid specifika insatser om det finns särskilda skäl. Förvaltningen har gjort en kartläggning över de insatser som kan ges utan individuell behovsprövning enligt den nya socialtjänstlagen (se bilaga 1). Kartläggningen innehåller även en bedömning om eventuellt frångående av dokumentationskrav.

Insatserna i kartläggningen bedrivs redan idag inom förvaltningens hälsofrämjande och förebyggande verksamhet. Dessa insatser är exempelvis mötesplats och anhängkonsulent som tidigare bedrivits öppet utan behovsprövning. I och med den nya socialtjänstlagen blir det tydligare att även så kallade öppna verksamheter inom socialtjänsten ska beskrivas som insatser, antingen med eller utan individuell behovsprövning. Därför behöver nämnden fatta ett beslut om att fortsätta bedriva dessa insatser.

Den enda insats utan individuell behovsprövning som inte redan bedrivs av förvaltningen är dagverksamheten Klubb Vega (se bilaga 1). Det är en dagverksamhet för yngre personer med demenssjukdom som idag bedrivs inom Tre Stiftelser och som kommer att övergå till kommunal regi under året. Denna verksamhet behöver nämnden också fatta beslut om i och med den nya socialtjänstlagen och föreslås gälla från det att driften har övergått till kommunal regi.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Införandet av insatser utan individuell behovsprövning kan bidra till långsiktig kostnadseffektivitet för Göteborgs Stad. Genom att erbjuda tidiga och lättillgängliga insatser förväntas behovet av mer omfattande, resurskrävande och kostsamma insatser minska över tid. Den förebyggande inriktningen innebär ett skifte i hur resurser används, där medel omfördelas från reaktiv till proaktiv verksamhet.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förvaltningen har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Att den nya socialtjänstlagen gör det möjligt för kommunen att erbjuda insatser utan individuell behovsprövning syftar till att öka socialtjänstens tillgänglighet och fokus på förebyggande insatser. Detta är i linje med förvaltningens tioårsplan för att bemöta den demografiska förändringen, både inom fokusområde 1: *Hälsosamt åldrande* och 2: *Hållbar vård och omsorg*.

Samverkan

Information ges på förvaltningsövergripande samverkansgrupp den 11 juni 2025.

Bilagor

1. Kartläggning dokumentation vid insatser utan behovsprövning ÄVO

Ärendet

Nämnden ska ta ställning till förvaltningens bedömning kring insatser som bör ges utan individuell behovsprövning i samband med införandet av den nya socialtjänstlagen den 1 juli 2025.

Beskrivning av ärendet

För att öka tillgänglighet till socialtjänstens insatser samt att kunna fokusera mer på förebyggande arbete kan kommunen enligt den nya socialtjänstlagen, som träder i kraft den 1 juli, erbjuda insatser utan individuell behovsprövning. Det innebär att enskilda ska kunna få vissa insatser utan att först bli föremål för utredning och bedömning i en utsträckning som inte tidigare var möjlig. Socialnämnden ges därmed en befogenhet som innebär att de kan besluta att en eller flera insatser ska tillhandahållas utan föregående individuell behovsprövning.

Vissa insatser får dock inte tillhandahållas utan individuell behovsprövning, så som till exempel:

- bostad i ett boende för äldre personer eller för personer med funktionsnedsättning som avses i 8 kap. 4 eller 11 §
- vård i hem för viss annan heldygnsvård.

Genomförande av insatser utan behovsprövning omfattas av socialtjänstlagens krav på dokumentation. En socialnämnd kan dock besluta om undantag från dokumentation om enskildas personliga förhållanden vid specifika insatser om det finns särskilda skäl. Exempel på särskilda skäl är om anonymitet är en förutsättning för att insatsen ska nå sin målgrupp. Även rådgivande insatser och så kallade öppna insatser kan undantas kravet på dokumentation av den enskildes personliga förhållanden.

Förvaltningens kartläggning av insatser utan individuell behovsprövning

Bilaga 1 är förvaltningens kartläggning över de insatser som behöver ges utan individuell behovsprövning enligt den nya socialtjänstlagen. Kartläggningen innehåller även en bedömning kring dokumentationskrav för respektive verksamhet. Insatserna som nämns i kartläggningen bedrivs redan idag inom förvaltningens hälsofrämjande och förebyggande verksamhet (utom Klubb Vega). Dessa insatser är sådant som mötesplats och anhörigkonsulent, som tidigare bedrivits öppet utan behovsprövning. I och med den nya socialtjänstlagen blir det tydligare att även så kallade öppna verksamheter inom socialtjänsten ska beskrivas som just insatser, antingen med eller utan individuell behovsprövning. Därför behöver nämnden fatta ett beslut om att fortsätta bedriva dessa insatser.

Klubb Vega

Den enda insats utan individuell behovsprövning som inte redan bedrivs av förvaltningen är dagverksamheten Klubb Vega. Det är en dagverksamhet för yngre personer med demenssjukdom som idag bedrivs inom Tre Stiftelser och kommer att övergå till kommunal regi under året. Denna verksamhet behöver nämnden också fatta beslut om i och med den nya socialtjänstlagen.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen bedömer att insatserna som beskrivs i bilaga 1 fortsättningsvis ges av verksamheten utan att föregås av en individuell behovsprövning. Vid övergången till kommunal regi föreslår förvaltningen att Klubb Vega bedrivs som en insats utan individuell behovsprövning. Vidare bedömer förvaltningen att vissa insatser utan individuell behovsprövning bör fräntas dokumentationskravet med hänvisning till förvaltningens bedömning i bilaga 1.

Kerstin Hansson

Avdelningschef

Babbs Edberg

Förvaltningsdirektör